

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERE**

Készült a 2025. február 26. napján tartandó képviselő-testületi ülésre

Készítette: Müller Kinga Szociális és Szociális Intézményi irodavezető

Tárgy: Javaslat a személyes gondoskodás körébe
tartozó szakosított ellátásokról szóló
önkormányzati rendelet megalkotására

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) a 46/2021. (VIII. 04.) számú határozatával úgy döntött, hogy a kerület idős lakói számára idősök otthonát hoz létre, mely a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 68. § (2) bekezdése szerinti szakosított ellátási forma, ápolást gondozást nyújtó intézmény.

Az Önkormányzat számos lépést megtett a döntés megvalósítása érdekében: felépítette a 1164 Budapest Csobaj utca 10-12. szám alatti ingatlant, megalapította a XVI. kerületi Kertvárosi Idősök Otthonát (a továbbiakban: Idősök Otthona) megbízta az intézményvezetőt, aki megkezdte munkáját, és költségvetési forrást biztosított a 2024. évi költségekhez.

A Képviselő-testület 206/2024. (IX. 18.) számú határozatában arról döntött, hogy az Idősök Otthona létrehozása, üzemeltetése és működtetése kapcsán:

- „Az ellátottak köre az Idősök Otthona alapító okiratában foglaltaknak megfelelően a Budapest XVI. kerületében lakóhellyel rendelkező személyekre terjed ki. Az ellátás igénybevétele szempontjából előnyben kell részesíteni a Budapest XVI. kerületében legalább 15 éve lakóhellyel rendelkezőket.
- Az átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülménynek minősülő férőhelyeken (egy és két ágyas szobákban való elhelyezés) belépési hozzájárulás megfizetéséhez kötött a férőhely betöltése.
- Az Idősök Otthonát az intézmény költségvetésével megalapozott, egy napra és egy főre megállapított térítési díj megfizetése mellett lehet igénybe venni.
- A belépési hozzájárulás és a térítési díj a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzattal kötött életjáradéki szerződés útján is megfizethető, amennyiben a feltételrendszernek az adott ingatlan és az ellátást igénylő körülményei megfelelnek.

Felkéri a Polgármestert, hogy a jelen határozattal megállapított feltételrendszert dolgozza ki, és az azokat is tartalmazó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény előírásainak megfelelő, a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által biztosított, ápolást gondozást nyújtó szakosított ellátásokról szóló rendelet-tervezetet terjessze a Képviselő-testület elé.

A belépési hozzájárulás összege a rendelet megalkotását követően a rendeletben kerül meghatározásra.”

A szakmai elvek, a jogszabályi környezet, a kerületi idősök és az Önkormányzat érdekeinek figyelembevételével több egyeztetés zajlott a jegyző, a polgármester, a területért felelős alpolgármester, az intézményvezető és a Szociális és Szociális Intézményi Iroda vezetője között.

A demenciát okozó betegségek nagy méreteket öltenek hazánkban és szerte a világon. Magyarországon minden tizedik időst érinti valamilyen szinten. A családok számára az egyik legnagyobb kihívás, amikor elérkezik az idő, hogy az idős hozzátartozó 24 órás felügyeletet és segítséget igényel. Az intézményvezető javaslatára megfontoltam külön demens gondozási egység kialakítását, ami az épület adottságait figyelembe véve megoldhatónak bizonyult. Így 10 férőhelyen (1 db négyágyas, 2 db kétágyas és 2 db egyágyas szobában) középsúlyos vagy súlyos demencia kórképpel rendelkezők ellátásáról tud gondoskodni az intézmény. Ezzel az Idősek Otthona szélesebb körű, több igényt kielégítő ellátást tud nyújtani.

A 206/2024. (IX. 18.) számú határozatban foglaltak figyelembevételével született meg az előterjesztés 1. melléklete szerinti, a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokról szóló rendelet tervezete (a továbbiakban: rendelet-tervezet), melyben a határozatban foglalt elvek a következőképpen valósultak meg:

- Az ellátottak köre a Budapest XVI. kerületében lakóhellyel rendelkező személyekre terjed ki. Az ellátás igénybevétele szempontjából előnyben kell részesíteni a Budapest XVI. kerületében legalább 15 éve lakóhellyel rendelkezőket.

Mindkét szempont beépítésre került a rendelet-tervezetbe, a rendelet személyi hatályként, valamint a felvételtől szóló döntés meghozatalával kapcsolatban.

- Belépési hozzájárulás megfizetéséhez kötött a férőhely betöltése. A belépési hozzájárulás összege a rendeletben kerül meghatározásra.

Az Szt. 92/B. §-a szerint: „(1) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója

(...)

j) a rehabilitációs intézmény, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével tartós bentlakásos intézmény esetén meghatározza azokat a férőhelyeket, amelyek belépési hozzájárulás megfizetése esetén tölthetők be, és konkrét összegben megállapítja a belépési hozzájárulást.”

Az Szt. 117/C. §-a szerint:

„(1) Tartós bentlakásos intézmény esetén – a rehabilitációs intézmény, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével – a fenntartó meghatározhatja azokat a férőhelyeket, amelyek betöltése esetén belépési hozzájárulást kell fizetni. (...)”

„(2) A belépési hozzájárulás legmagasabb összege nyolcmillió forint. A belépési hozzájárulás összege évente egyszer változtatható meg.”

„(5) Ha a gondozás az intézménybe történő beköltözést követő három éven belül megszűnik, a belépési hozzájárulás arányos részét vissza kell fizetni az ellátottnak vagy örökösének, illetve – ha a belépési hozzájárulás megfizetését más személy vállalta – e személynek vagy örökösének.

(6) A belépési hozzájárulást a fenntartó a szociális intézményei működtetésére, fejlesztésére fordítja.”

Hosszas mérlegelés eredményeként arra teszek javaslatot, hogy minden férőhely betöltése belépési hozzájárulás megfizetéséhez legyen kötve, az alábbiak szerint:

egyágyas szobában 6 950 000 Ft/fő,

kétágyas szobában 4 950 000 Ft/fő,

négyágyas szobában 2 950 000 Ft/fő.

A kétágyas szobát valószínűleg házaspárok fogják elfoglalni, a négyágyas szoba pedig előfordulhat, hogy úgy kerül betöltésre, hogy a szándék egy magasabb minőségű elhelyezés

lenne, de arra adott pillanatban nincs mód. A rendelet lehetőséget ad a későbbi változtatásra, a belépési hozzájárulás különbözetének megfizetése mellett.

- Az Idősek Otthonát az intézmény költségvetésével megalapozott, egy napra és egy főre megállapított térítési díj megfizetése mellett lehet igénybe venni.

A rendelet-tervezet melléklete tartalmazza a kiszámított önköltséget, mely a bentlakást nyújtó intézmények esetében megfelel az intézményi térítési díjnak.

A számított intézményi térítési díjnál alacsonyabb összegű intézményi térítési díjra teszek javaslatot a rendelet-tervezet 1. számú mellékletében foglaltak szerint, mivel figyelembe veszem a belépési hozzájárulás kapcsán befolyó bevételeket és a várható állami támogatások bevételeként való megjelenését. A Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény értelmében a szociális ágazati összevont pótlék és az egészségügyi pótlék kifizetett összegét és a hozzá tartozó szociális hozzájárulási adót 100 %-ban megfizeti az állam. Az Idősek Otthona esetében az Önkormányzatot 12 fő dolgozóra számítva illeti meg bértámogatás, 7.791.200 Ft/fő összegben. Demenciában szenvedők ellátása esetén a létszamarányos bértámogatás szorzószáma 1,19, tehát 9.271.528 Ft/fő. Az intézményvezető bértámogatása az intézményüzemeltetési támogatás keretében valósul meg, mely támogatásnál évente legalább 11-12 M Ft összegre számíthatunk.

Az előterjesztés 2. melléklete tartalmazza az idősek otthona ellátási forma önköltségszámítását. Az önköltségszámítás alapja egy teljes éves működési költségvetés. Ugyanez alapozza meg a tervezett 2025. évi intézményi költségvetést is, mely már figyelembe veszi a valószínűsíthető dátumokat és mérőföldköveket a működés megkezdése kapcsán.

A térítési díj két részből tevődik össze: az étkezés díja és az idősek otthona ellátás kapcsán fizetendő díj. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 85. §-a szerint:

„(1) *Mentes az adó alól:*

f) az a szolgáltatásnyújtás – az étkeztetés kivételével, ha az ennek fejében járó ellenérték külön térítendő meg – és az ahhoz szorosan kapcsolódó termékértékesítés, amelyet szociális ellátás keretében közszolgáltató – ilyen minőségében – teljesít;”

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet értelmében:

„3. § (1) *Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat*

f) bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra, vetítve kell meghatározni.

(4) A intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.”

„17. § *Ha az ellátott a bentlakásos intézményben az intézményi étkezést nem veszi igénybe, az intézményi térítési díjat az élelmezésre fordított költségekkel csökkentve kell megállapítani.”*

Fentiek értelmében tehát külön meg kell határozni az étkezés igénybevétele melletti és az étkezés nélküli ellátás önköltségét és térítési díját. A személyi térítési díjat az intézményvezető állapítja meg az önkormányzati rendelet szerint, így a rendelet-tervezet nem tartalmazza a személyi térítési díjat. Azonban a fentiek alapján, miszerint az étkezés akkor nem mentesül az ÁFA alól, ha azt külön veszik igénybe (ilyen eset nem lehetséges) az intézményi térítési díj megegyezik a személyi térítési díj összegével.

	önköltség / intézményi térítési díj 1 napra	állami támogatás 1 napra	állami támogatást figyelembe vevő számított költség 1 napra	5 Ft-ra kerekített, számított önköltség / intézményi térítési díj 1 napra	megállapított intézményi térítési díj 1 napra	megállapított intézményi térítési díj demencia körébe tartozó középsúlyos vagy súlyos kórkép esetén 1 napra
étkeztetés	6 395 Ft	103 Ft	6 292 Ft	6 395 Ft	5 000 Ft	5 000 Ft
idősek otthona ellátás étkezés nélkül	20 808 Ft	7 872 Ft	12 935 Ft	20 810 Ft	8 000 Ft	11 300 Ft
idősek otthona ellátás étkezéssel	27 203 Ft	7 975 Ft	19 228 Ft	27 205 Ft	13 000 Ft	16 300 Ft

- A belépési hozzájárulás és a térítési díj a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzattal kötött életjáradéki szerződés útján is megfizethető, amennyiben a feltételrendszernek az adott ingatlan és az ellátást igénylő körülményei megfelelnek.

A lehetőséget megvizsgáltuk a Vagyongazdálkodási Iroda és az Önkormányzattal szerződésben álló ügyvéd bevonásával. Az egyeztetés alapján a rendelet-tervezetben az Önkormányzat és az ellátást igénybe vevő közötti, az Önkormányzat Képviselő-testületének 179/2013 (V. 29.) számú határozatával elfogadott „Lakásért életjáradék” rendszer alapján kötött, és az Idősek Otthona férőhelyének elfoglalása esetére vonatkozó speciális elemeket kikötő életjáradéki szerződés létrejötte is megalapozhatja a férőhely igénybevételét.

Ennek lehetősége egyedi elbírálás alapján történhet, hisz számos szempont figyelembevételével születhet meg a döntés.

Az Idősek Otthona nyitásához kapcsolódóan épp zajlik a műszaki átadás-átvétel, ami a Képviselő-testület üléséig várhatóan befejeződik. Elindultak azok a gondosan előkészített folyamatok, amik az intézmény berendezéséhez és felszereléséhez szükségesek, zajlanak az üzemeltetéshez szükséges szerződéskötések, és az intézményvezető készíti az Idősek Otthona szakmai dokumentációját, kötelező szabályzatait.

Az intézményvezető reális tervet készített arról, hogy milyen ütemben folynak a nyitáshoz szükséges előkészületek, így ennek megfelelően került kialakításra az Idősek Otthona költségvetése az Önkormányzat 2025. évi költségvetésének megalkotásával. Figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy az alkalmazottak felvétele a szükséges ütemben történik, az első lakók beköltözése pedig a szolgáltatás működési nyilvántartásba való bejegyzését követően lehetséges. A pontos dátumok függenek a közbeszerzési eljárások és egyéb beszerzési eljárások lefolytatásának ütemétől, valamint a működési nyilvántartásba való bejegyzést megelőző engedélyeztetési eljárás menetétől. A folyamatokban résztvevők azt segítik elő, hogy minden a lehető leghamarabb megvalósuljon. Az intézményvezető ezeket napra készen követve intézkedik majd az aktuálisan szükséges számú munkatárs kiválasztásáról és

felvételéről. Az intézményvezető gondoskodik arról is, hogy a lehető legelső, de mégsem túl korai időpontban meghirdesse az elhelyezés iránti igény benyújtásának lehetőségét.

A rendelet-tervezet 3. § (1) bekezdése szerint: „(1) Az Idősek Otthonába történő elhelyezés iránti kérelmet – első alkalommal a működési engedély jogerőssé válását követően az Idősek Otthona intézményvezetője (a továbbiakban: Intézményvezető) által kiadott felhívásra – az Intézményvezetőnél az erre rendszeresített formanyomtatványon kell előterjeszteni a szükséges dokumentumokat mellékelve. Az igénylés benyújtása a megüresedett férőhelyekre folyamatosan történik.”

Ezt a módosítás egy olyan szövegrészt kezel, mely csak abban a speciális helyzetben szükséges, hogy új, sokak érdeklődésére számot tartó szolgáltatás jön létre. A későbbi működés során már nem releváns a nyitáskori körülmény kezelése, az igénylés benyújtása a megüresedett férőhelyekre a továbbiakban folyamatosan történik majd.

Az Szt. a jelentkezés sorrendjét tekinti a felvétel sorrendjének, de megfogalmaz kivételeket. Új intézmény létrejöttékor kizárólag a sorrendiség nem jelent megoldást a felvétel eldöntésére. A rendelet-tervezet 3. § (4) bekezdése adekvát támpontokat fogalmaz meg az intézményvezető számára a nyitáskori és a későbbi döntéshozatalhoz is.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-ában foglalt előzetes hatásvizsgálat összefoglalása:

A tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatása.

A végrehajtás feltételei: A tervezet az Önkormányzat számára többletfeladatot jelent, hisz új költségvetési intézmény és új, önként vállalt szolgáltatási forma bevezetését eredményezi. A többletfeladattal az Önkormányzat 2024. és 2025. évi költségvetése is kalkulál. A Polgármesteri Hivatal számára is többletfeladatot jelent az intézmény és az általa nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A társadalmi hatások összefoglalása: A tervezetnek számottevő társadalmi hatása van: a jogosultsági kör számára hiánypótló és igencsak keresett szolgáltatási típus jön létre az idősek otthona biztosításával.

Társadalmi költségek: A tervezet az igénybe vevők számára jelent költséget, melynek megfizetését nem jelen rendelet, hanem a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a hozzá kapcsolódó rendeletek írják elő.

Költségvetési hatások: Hatással van az önkormányzati költségvetésre, a kiadások és bevételek is számottevően változnak.

Egészségügyi hatások: A rendelettel szabályozott szolgáltatás kimutatható pozitív egészségügyi hatásokkal bír az igénybe vevők számára. A folyamatos odafigyelés és ellátás hatására egészségi állapotuk javul, élettartamuk megnőhet.

Környezeti hatások: A rendelettel szabályozott szolgáltatás kimutatható környezeti hatást eredményez. Az igénybe vevők hozzátartozói számára megnyugtató helyzetet teremt. A XVI. kerület ellátórendszerében egy teljességgel új elem jelentkezik, amely alapjaiban változtatja meg az intézményi struktúrát. A beruházás egy gondozott zöldfelületet is eredményez.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a rendelet megalkotására!

Rendeleti javaslat: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokról szóló .../2025. (.....) önkormányzati rendeletét.

(minősített szótöbbséget igényel az SZMSZ 18. § (2) bekezdés a) pontja alapján)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Kovács Péter
polgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

Dr. Csomor Ervin
jegyző

Melléletek:

1. számú melléklet: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokról szóló .../2025. (.....) önkormányzati rendelet-tervezete
2. számú melléklet: Az idősek otthona ellátási forma önköltségszámítása

Tárgyalásra illetékes bizottság:
Egészségügyi és Szociális Bizottság